

THE UNIVERSALITY OF GRAPEVINE

UNIVERSALITATEA VIȚEI-DE-VIE (monografie)

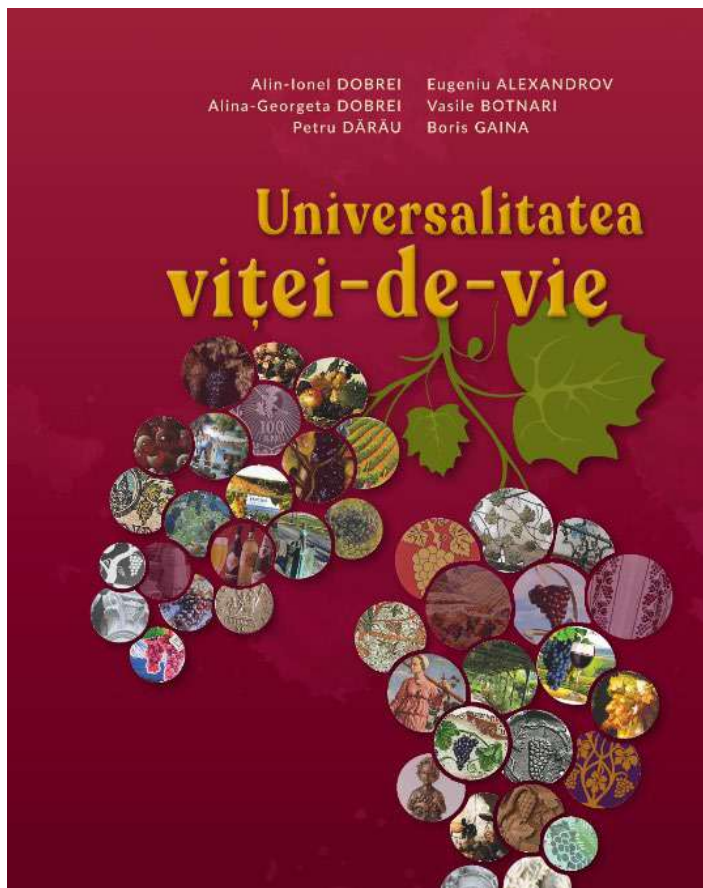
ALEXANDROV Eugeniu

Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor,
Universitatea de Stat din Moldova
<https://orcid.org/0000-0003-0077-5802>

1. Domeniul cercetării:
 - Instruire/educație;
 - Agricultură.
2. Instituțiile implicate în elaborarea, studiul și implementarea produsului/ciclului de cercetări:
 - Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului „Regele Mihai I al României” din Timișoara;
 - Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor;
 - Academia de Științe a Moldovei.
3. Produsul elaborat, caracteristica generală (formule, scheme, tabele, diagrame, fotografii etc.).
 - MONOGRAFIE: Alin Dobrei, Alina Dobrei, Petru Dărau, Eugeniu Alexandrov, Vasile Botnari, Boris Gaina. ”*Universalitatea viței-de-vie*”. Ediția a II-a revizuită și completată. Chișinău. 2021. 336 pag.

Universalitatea viței-de-vie este o lucrare colectivă a cercetătorilor de la Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului „Regele Mihai I al României” din Timișoara și Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor din Chișinău, editată cu suportul financiar al Ministerului Culturii din Republica Moldova. Prin această lucrare s-a încercat a se demonstra caracterul universal al viței-de-vie: fascinantă și miraculoasă, viță-de-vie a fost pentru om de-a lungul timpului o atracție permanentă, un mister și o binecuvântare, venind să satisfacă, prin strugurii și vinurile ce se produc din ei cele mai rafinate gusturi și să aline zbuciume sufletești. Lucrarea este

structurată în 14 capitole. Primul capitol reflectă valențele religioase ale viței-de-vie. Ca unul dintre simbolurile bisericii ortodoxe, vița-de-vie este nelipsită în arta bisericească de la începuturile ei. Reprezentări simbolice ale viței-de-vie, ale strugurelui și ale vinului le întâlnim în cadrul unor teme iconografice folosind ca suport lemnul, pânza, hârtia și sticla. Imaginile care exprimă primele simboluri creștine (crucea, mielul, bunul păstor, peștele), li se alătură și vița-de-vie, strugurele și vinul, ultimele acoperind un spațiu larg în iconografie. Capitolul al II-lea este consacrat viței-de-vie în mitologie. Vița-de-vie este planta cea mai des întâlnită în mitologia românească și universală, numeroase personaje mitologice având afinități cu vița-de-vie. În Grecia Antică, Dionis (Dionysos), la romani Bacchus era zeul viței-de-vie,

Monografia „Universalitatea viței-de-vie”

al vinului și al petrecerilor. Cultul lui Dionis era răspândit în întreaga lume veche. La serbările date în cinstea lui (dionysia sau bacchanalia) participa toată lumea. Zeul era sărbătorit în cântece și dansuri, adesea cu caracter orgiastic. Au fost create și scrise diverse mituri și legende. Capitolul al III-lea abordează tema viței-de-vie în artă (pictură, versuri, maxime). Numeroase creații care au ca subiect vița-de-vie, strugurii și vinul au devenit celebre. În toate timpurile pictorii au fost copleșiți de vița-de-vie ca de un dar divin. În pânzele marilor maeștri din trecut și din prezent – Francesco del Cossa, Sandro Boticelli, Pieter Paul Rubens, Francisco José de Goya, Karl Brullov, Silvestr Șcedrin, Vincent van Gogh, Pablo Picasso, Aurel David, Mihai Petric ș.a. figurează imagini semnificative ce țin de cultivarea viței-de-vie și de producerea vinului. În

capitolul al IV-lea se descrie locul viței-de-vie și vinului în filme și balet. Prin intermediul filmelor are loc materializarea în timp și promovarea tradițiilor și tehnicilor ecologice de cultivare a viței-de-vie și de producere a vinurilor de calitate. Informarea publicului se efectuează prin diverse metode prin intermediul filmelor documentare și artistice, care furnizează informația într-o formă accesibilă și sintetică. Capitolele al V-lea și al VI-lea pun în valoare vița-de-vie drept plantă decorativă care reprezintă o sursă de inspirație continuă pentru meșteri și artizani. Or, în timp, activitățile agricole, inclusiv cele vitivinicole, au generat și au condiționat dezvoltarea diferitor meșteșuguri specifice complementare, precum tâmplăria, olăritul, fierăria, forjarea etc. Capitolul al VII-lea relatează despre vița-de-vie și filatelia. Odată cu introducerea în circuit a mărcii poștale drept mijloc de plată pentru serviciile respective, s-a stabilit că marca poștală reprezintă un imprimat de valoare de orice formă, tipărit în una sau mai multe culori, adeziv ori neadeziv, aplicat sau imprimat pe întreguri poștale, având rolul de a atesta plata taxelor poștale aferente transportului trimitărilor poștale de la expeditor la destinatar. Mărcile și efectele poștale trebuie să dețină un anumit subiect sau motiv, care să contribuie la promovarea istoriei, științei, naturii, principalelor evenimente social-politice etc. și să fie lipsite de caracter politic sau ofensator pentru o personalitate sau o țară. Capitolul al VIII-lea este centrat pe vița-de-vie și portul popular. Costumul tradițional românesc reprezintă un etalon de iscusință și frumusețe. El încifrează un limbaj de comunicare a unor tradiții străvechi, este o mărturie vie a unui proces de creație în masă. Capitolele al IX-lea, al X-lea și al XI-lea pun în evidență vița-de-vie în sigilografie, numismatică și heraldică. Heraldica unei țări urmărește crearea unui armorial teritorial unitar, de tradiție și de o simplitate demnă de epoca heraldicii vii. Stemele teritoriale din țară, după stema de stat, sunt cele mai răspândite blazoane pe plan internațional și reprezintă o altă față a unei țări. În timp, omul, prin diferite modalități a încercat să promoveze valorile patrimoniului cultural al unei regiuni, țări, oraș etc. Întrucât sfera de răspândire a monedelor nu este limitată, acestea reprezintă o cale eficientă de promovare a valorilor materiale și culturale ale unui popor. În toate timpurile, pe monede erau imprimate diverse aspecte ce țin de tehnica cultivării viței-de-vie și de procesarea produselor vitivinicole. Moneda metalică reprezintă un documentar de valoare ce oferă informații succinte

despre realitățile sociopolitice, economice, religioase, culturale și artistice ale perioadei în care au fost emise. Mai mult. Moneda reușește să adune atât un mesaj scris (prin legenda sa), cât și unul iconografic (prin imprimările figurative) și metrologic (prin dimensiuni și greutate). Chiar și în cazul când monedele nu sunt datate, informația percepută permite o încadrare precisă în timp, îndeosebi când se face corelarea cu informații istorice provenite din alte surse (cronici, mărturii scrise, documente epigrafice etc.). Capitolul al XII-lea evocă tradițiile și obiceiurile, sărbătorile, festivalurile și muzeele consacrate cultivării viței-de-vie și procesării strugurilor. După un an de lucru sârguincios și rodnic vine ziua când cei care cultivă și procesează strugurii de viță-de-vie sunt răsplătiți printr-un moment de relaxare, de o sărbătoare totalizatoare. În cadrul acestor sărbători/festivaluri se organizează târguri, expoziții, degustări de vinuri cu bucate naționale, concursuri, distracții etc. La aceste manifestări pot participa toți doritorii, care vor să se familiarizeze cu tradițiile și obiceiurile anumitei regiuni viticole. Pentru a păstra și a transmite din generație în generație informația despre tehnicile de cultivare a viței-de-vie și procesare a strugurilor au fost create diverse muzee vitivinicole. Capitolele al XIII-lea și al XIV-lea sunt consacrate oenoturismului, ampeloterapiei, oenoterapiei și oenogastronomiei. Drumul vinului reprezintă de fapt un traseu turistic bine marcat și structurat, astfel dacă vrei să te axezi pe o categorie de vinuri poți alege un itinerariu, delimitat într-o zonă cu potențial viticol și cu suficiente atracții turistice naturale și antropice ce poate fi urmat de către turiști, în mod organizat sau individual, în anumite perioade ale anului. Aceste itinerare, în funcție de lungimea lor dar și de densitatea obiectivelor, pot fi parcurse pe jos, cu bicicleta cu autoturismul sau cu alt mijloc de transport. Obiectele viticole beneficiază și de peisaje incredibil de frumoase, iar vinurile produse în zonele viticole exprimă tipicitatea fiecăreia dintre ele prin arome, culori și personalitate. Oenoturismul reprezintă mai mult decât simpla vizită a unei crame, este turul pe care-l face și strugurele din vie până în sticlă, este o stare de spirit, de beatitudine. Țările viticole cu o tradiție îndelungată au demonstrat că vinul nu este doar o licoare într-o sticlă, vinul este o poveste, reprezintă o istorie și o civilizație, tradiție rurală și farmec urban. Iubitorii-admiratorii nu trebuie doar să savureze vinuri de calitate în restaurante sau acasă, ci și să pășească pe tărâmul viței-de-vie, acolo unde ea crește, unde se maturizează

strugurii și apoi aceștia se transformă în vin. Diversitatea naturală și antropogenă a potențialului turistic, podgoriile și produsele derivate vitivinicole, cultura autentică, ospitalitatea, obiceiurile și tradițiile reprezintă obiectivele grație cărora Republica Moldova și România și-au creat o imagine turistică internațională inconfundabilă, toate acestea fiind îmbogățite cu itinerarii prin cetățile medievale care au supraviețuit secolelor și complexe monastice purtătoare de istorie și cultură creștină, în care vița-de-vie a avut întotdeauna un loc special.

4. Implementarea produsului/ciclului de cercetări în diverse domenii socio-economice: au fost create sectoare experimentale în raioanele Soroca, Glodeni, Sângerei etc.
5. Conexiunea procesului de elaborare a produsului/ciclului de cercetări cu diverse proiecte de cercetare, programe finanțate în domeniul cercetării și inovării:
 - Proiect: 20.800009.5107.03.F. ”Valorificarea eficientă a resurselor genetice vegetale și biotehnologiilor avansate în scopul sporirii adaptabilității plantelor de cultură la schimbările climatice”.

Bibliografie:

1. Dobrei A., Dobrei A., Dărău P., E. Alexandrov, Botnari V., Gaina B. ”Universalitatea viței-de-vie”. Ediția a II-a revizuită și completată. Chișinău. 2021. 336 pag.